

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou ve věci

žalobce: O. D.
zastoupen JUDr. Tomášem Chlebikem, advokátem
sídlem Stavbařů 2202/34, 734 01 Karviná-Mizerov

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem 150 00 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 2. 2025, o invalidním důchodu

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 19. 2. 2025, č. j. X **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na nákladech řízení částku 10 140 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí České Shodu s prvopisem potvrzuje I.M.

správy sociálního zabezpečení ze dne 27. 11. 2024, č. j. X, kterým byl změněn stupeň invalidity žalobce z doposud přiznaného druhého stupně invalidity na první stupeň invalidity.

2. Žalobce nesouhlasil s napadeným rozhodnutím, neboť ve své naivitě skutečně neočekával přemíru formálních slovních spojení použitelných pro drtivou většinu zamítavých rozhodnutí, přičemž konkrétní posouzení zdravotního stavu žalobce bohužel zůstalo stranou. Z obsahu správního rozhodnutí bohužel nelze zjistit ani náznak pokusu o zdůvodnění toho, jak je možné, že při nezměněném zdravotním stavu směrem k lepšímu při předchozím rozhodování stupni invalidity technické parametry postačily pro přiznání druhého stupně invalidity, nyní zčistajasna tento stupeň přiznat nelze, jelikož přezkumem zdravotního stavu nebylo zjištěno funkční postižení takové závažnosti, která by indikovala invalidní důchod vyššího než prvního stupně invalidity. Žalobce přiložil k žalobě lékařskou zprávu z psychiatrické ambulance MUDr. M. V. ze dne 8. 11. 2024, dle které je u žalobce indikováno pracovní omezení v podobě nevhodné práce na noční směny, ve výškách a se stroji. Při psychologickém vyšetření v roce 2018 byla zjištěna mimo jiné výrazně snížená schopnost dělení pozornosti a mentální flexibility, schopnost krátkodobé a bezprostřední paměti, snížena frustrace vůči zátěži, klesající výkonnost vzhledem jak osobním dispozicím-impulsivita, nestálost, nízká frustrační tolerance se snížením pracovního potenciálu. Při poslední hospitalizaci ve FN Ostrava v říjnu 2019 byl zjištěn paranoidní syndrom, organická porucha osobnosti aj. Při v pořadí třetím pobytu v PL Opava byla konstatována organická porucha s bludy hypochondrickými a paranoidními. Klinický stav pacienta má dopad na běžné denní činnosti, dohled asistence druhou osobou je nutná, jeho stav je ze své podstaty nevratný, progresi kognitivního deficitu lze očekávat s postupujícím věkem.
3. Žalovaná v písemném vyjádření odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a závěry posudku vypracovaného lékařkou Institutu posuzování zdravotního stavu. Žalovaná navrhla provést důkaz posudkem příslušné posudkové komise MPSV ČR.
4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce byl od 1. 1. 2010 invalidní ve druhém stupni invalidity. Dne 15. 7. 2024 žalobce žádal o zvýšení stupně invalidního důchodu. Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze dne 27. 11. 2024 snížila žalobci jeho invalidní důchod z druhého stupně na první stupeň invalidity. Podkladem rozhodnutí žalované byl posudek Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 23. 10. 2024, dle jehož závěru žalobce je invalidní v prvním stupni invalidity, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla o 40 %. Posuzující lékařka uvedla, že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je chronický recidivující VAS, C, Th, I páteře, stav po operaci L páteře v roce 2007 se stabilizací L5/S1. Posuzující lékařka hodnotila zdravotní postižení žalobce v kapitole XIII, oddílu E, položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 40 %. Procentní míra poklesu pracovní se nemění ve smyslu § 3 a § 4 citované vyhlášky.

6. Proti uvedenému rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 19. 2. 2025 tak, že námitky zamítla a napadené rozhodnutí ze dne 27. 11. 2024 potvrdila. Žalovaná vycházela z posudku lékařky Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 29. 1. 2025. Podle posudkového závěru rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je organická porucha osobnosti s nasedající organickou poruchou s bludy. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovila dle kapitoly V, položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., ve výši 45 %, která se dle § 3 uvedené vyhlášky nemění. Posuzující lékařka uzavřela, že k datu napadeného rozhodnutí zjištěný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídal prvnímu stupni invalidity.
7. Z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 12. 9. 2025, který si zdejší soud vyžádal v tomto řízení, bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 50 %, nedosahoval však více než 69 %. Předsedou posudkové komise byl MUDr. et MUDr. V. H., další lékařkou byla MUDr. M. T. s odborností psychiatrie a tajemnice. Žalobce byl jednání posudkové komise přítomen. Posudek obsahuje výčet podkladů, z nichž posudková komise vycházela, zjištění ze stěžejních lékařských nálezů, diagnostický souhrn a posudkové hodnocení. Posudková komise uvedla, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je organická porucha osobnosti s nasedající organickou poruchou s bludy. Je zřejmý podíl dalších zdravotních postiženích na celkovém zdravotním stavu ve formě vertebrogenního algického syndromu a interních onemocněních. Při jednání posudkové komise byl žalobce přešetřen přítomnou psychiatričkou. Posudková komise hodnotila postižení odlišně od posledních závěrů lékařů ve správním řízení. Posudková komise postižení žalobce hodnotila v kapitole V., položky 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 45 %, a tuto hodnotu navýšila s ohledem na § 3 citované vyhlášky o 10 %, na celkových 55 %. Dle posudkové komise je žalobce schopen vykonávat výdělečnou činnost s podstatně menšími nároky na duševní a tělesné schopnosti v menším rozsahu a intenzitě. Snížený pracovní potenciál lze využít v oblasti jednoduchých psychicky méně náročných prací bez zvýšené osobní zodpovědnosti. Posudková komise uzavřela, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb., nešlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb.
8. Podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
9. Podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně.
10. Podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně.

11. Krajský soud dále považuje za nutné zdůraznit, že posudkové lékařství je specializované medicínské odvětví a podřazení zjištěného postižení zdravotního stavu pod příslušnou položku vyhlášky pro posuzování invalidity může provést pouze odborník z této oblasti. Jeho činnost nemůže nahradit soud, ale ani lékař s jinou specializací, který nemá odborné předpoklady pro hodnocení zdravotního stavu podle vyhlášky o posuzování invalidity. Je rovněž třeba zmínit, že pokles pracovní schopnosti se posuzuje vzhledem k profesi (viz rozsudek NSS č. j. 5 Ads 37/2003–92).
12. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 této vyhlášky.
13. Jak bylo uvedeno výše, správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 13/2003–54), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.
14. Soud konstatuje, že stěžejní otázkou bylo posouzení zdravotního stavu žalobce. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav žalobce ve vztahu k určení invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR svými posudkovými komisemi, jak plyne z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti žalobce, ale též k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Z tohoto důvodu byl vypracován shora citovaný odborný lékařský posudek posudkovou komisí MPSV ČR v Ostravě. Posudková komise podala posudek v řádném složení stanoveném v § 16b zákona č. 582/1991 Sb. Posudek byl vypracován s náležitostmi uvedenými v § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., na základě zdravotní dokumentace žalobce. Soud považuje posudek Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě za úplný a přesvědčivý. Soud neměl důvod zpochybnit závěry posudkové komise, že u žalobce šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 55 % k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí a žalobce tak byl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění; šlo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona, přičemž tato invalidita trvá bez přerušení. Posudek PK MPSV ČR v Ostravě byl tedy stěžejním důkazem, jak výše uvedeno, splňujícím požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti a krajský soud z tohoto posudku vycházel.
15. Soud proto v souladu s § 78 odst. 1 s. ř. s. přezkoumávané rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení, které spatřuje v nesprávně zjištěném skutkovém stavu a vrací věc správnímu orgánu k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s.
16. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a žalované byla uložena povinnost zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce na nákladech řízení částku 10 140 Kč.

Náklady řízení sestávajíc se z nákladů právního zastoupení, a to z odměny za dva úkony právní služby po 4 620 Kč (dle § 7, § 9 odst. 5, § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, dále jen „advokátní tarif“, a to za první poradou s klientem včetně přípravy a převzetí zastoupení, písemné podání ve věci samé – sepis žaloby), tj. 9 240 Kč. Dále sestávajíc se z dvou režijních paušálů po 450 Kč k uvedeným úkonům právní služby dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky, tj. 900 Kč. Advokát není plátcem DPH, náleží mu tedy částka ve výši 10 140 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava dne 30. 9. 2025

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně